

Hindenburg halott

Hitler az ur a német birodalomban

Reggel kilenc órákor halt meg a birodalom elnöke. — A gyászhir hatása Doornban. — Vilmos excsászár részvét-távirata. — Országos gyász Németországban. — Hitler — vezérkancellár. — A külföldi sajtó aggodalmai

Augusztus 19-én népszavazás dönt Hitler vezérkancellársága fölött

„A győzelem embere”, a nyolcvanhétéves Hindenburg, halott. A legterebélyesebb fáját vesztette el a nagy német erdő és több, mint hatvanmillió ember mögött dőlt ki nagy zuhanással a láthatatlanul is érzett biztonság nagy erkölcsi támasza. Vezére, majd apja volt nemzetének és bármit is tett, az jól volt téve, Hindenburg tette s Hindenburg nem tehetett rosszat.

Ma nincs többé. És Hitleré a teljes földi hatalom a német földön. Övé a vezéri marsallbot és övé az állami szék. Örökölte: De vajjon örökölte-e azt a bizalmat és azt a tiszteletet is, amelyet egy hatvanmillió német nagy elődjének ajándékozott...?

És örökölhette-e azt a nagy-nagy, főhajtást-parancsoló nyugalmat, ami Hindenburg egyéniségéből a nagy, küzdelmekszántotta és viharok verte német földön szerteáradt...?

Hindenburg a német nép apja volt. Ott harcolt már Königsraetznél, résztvett a győzelmek sedáni napon és jelen volt az összeomlásnál is a Marne partján. Vereségében sem volt kisebb, mint amilyen egyszerű maradt győzelmei nagyságában. Hogyan volna betölthető az űr, melyet nemzetének életében maga után hátrahagy...?

Hitler, a német nép gyermeke, nem látta Königsraetzet, nem ismerte Moltkét és nem tanult Bismarktól mást, csak a parancsolást. Amit csinált, a harmadik birodalom, még nem nőtt ki a forradalmak véres gyermekcipőit és a hatalma még nem is próbált energiáit forrásaiból fakadt melyekben több a merészség gyorsasága, mint az erő nyugalma. Vajjon merre sodorják most a hatvanmillió német népet ezek a féligismert energiák, miután kidőlt az egyetlen látható régi, kipróbált biztonsági zsilib előttük s így tudni sem lehet, hogy vajjon a hitleri horogkereszt, vagy a monarchista piros-fehér-fekete lobogó alatt indul el az új hatalom új útján a világpolitika viharos tengerén tovább...?

A népek élete nem ismer megállást és a hatalom új birtokosai élni is szoktak vele. Am nem szabad azt sem elfelednünk, hogy a hatalom tetőfokán minden új hajtóerő eléri azt a holtponzt is, ahonnan csak visszafelé vezet az út. Hitler pályáján már láthatunk jelenségeket, amelyek megalkuvást sejtettek a reális viszonyokkal és látni engedték, miként tesz hatalma gyarapodásával arányosan engedményeket programja szélsőségeiből is. Most, hogy ideiglenes elnökként egymaga kell viseljen minden felelősséget a saját intézkedéseire, elkerülhetetlenül kényszerül a további engedményekre: olyan engedményekre, amelyekről a nemzetközi együttműködés és a viszonyossági politika területein Hitler, a forradalmár, vagy a kezdő kancellár még egyáltalán hallani sem akart. A tegnapi utolsó kancellár bevágta maga mögött a népszövetségi ülésterem ajtaját, ha politikájának célszerűségét ehhez vélte feltalálni, de ez nem lehet akadály annak, hogy az új német állam ne kopogtathasson ugyanezen az ajtón, amely az első higgadt szóra föltáruhat újra. Am éppúgy lehetséges, hogy a forradalmi Németország történetét ugyanazok az erők sodorják a restauráció felé, amelyek a francia forradalmat juttatták a második császárságig — és ebben az esetben remélni sem lehet, hogy úgy bel-, mint külpolitikailag viszonylatban valóban építőmunka indulhasson meg a német földön. Ma még, ebben a pillanatban minden-minden bizonytalan; csupán két momentum bizonyos Berlinben. Az, hogy Hitleré a teljes hatalom. A hatalomnak ebből a sorsszerű teljességéből pedig éppúgy életre ébredhet a monarchista, mint a bolsevista Németország, vagy éppen a horogkereszt negyedik Birodalma is.

Hindenburg utolsó órái

Hindenburg birodalmi elnök haldoklásáról az utolsó orvosi jelentést szerdáról csütörtökre virradó éjszaka három órákor adták ki. A jelentés szövege a következő volt:

„A birodalmi elnök állapotában némi változás állott be, amennyiben álma elmélyült. Erverése valamivel csökkent, a szív működése nem kielégítő”.

A jelentéshez fűzött magyarázat megemlítette még, hogy az elnökön semmiféle külső beavatkozást nem lehet végrehajtani, mert a szív annyira el van gyengülve, hogy bármilyen kísérlet katasztrófális eredménnyel járhatna.

Az orvosok tehát már előkészítették a német népet arra, ami ma reggel kilenc órákor bekövetkezett és aminek híre — bár minden pillanatban várható volt — mégis villámcsapásként hatott. Röviddel kilenc óra után hivatalos jelentést adtak ki, amely közölte, hogy

Hindenburg Pál vezértábornagy, a német birodalom elnöke reggel kilenc órákor elhunyt.

Halálos ágyánál ott állottak gyermekei és legközelebbi hozzátartozói, akik kitörő zokogással fogadták az orvosi közlést, hogy a 87 éves elnök elköltözött.

A halál híre pillanatok alatt terjedt el Berlinben és a házakra csakhamar felkerültek a gyászlobogók. Hindenburg halála újabb megpróbáltatások elé állítja a német népet. Mindeközül felmerül az utódlás kérdése és az a súlyos probléma, hogy

milyen utakon halad majd a német birodalom, ha annak legfőbb ura Hitler Adolf lesz, anélkül, hogy mögötte állana Hindenburg tekintélye és mérsékelő bölcsessége.

Ma délelőtt féltíz órákor Göbbels propaganda miniszter közölte rádióan a német néppel Hindenburg halálát, amely kilenc órákor következett be. A gyász jeléül a rádió félórás szünetet tartott. Öt perces szünettel hódolt egyébként az elhunyt emlékének a budapesti rádió is.

A doornai kastélyban Vilmos excsászár otthonában nagy izgalom uralkodott napok óta Hindenburg betegsége miatt. Vilmos excsászár rádióján hallgatta a Neudeckből érkező szomorú hírt és így vett tudomást ma délelőtt tíz órákor Hindenburg haláláról.

Hitler utolsó látogatásáról, amelyet Hindenburg halálos ágyánál tett, egy szemtanú a következőképpen számol be:

Amikor július 3-án Hitler jelentést tett az elnöknek a június 30-iki eseményekről, senki sem sejtette még, hogy egy hónap múlva halálos ágyánál tesznek látogatást. Hindenburg akkor még szüld, egyenes tartással sietett Hitler elé és megbeszélte vele a történeteket. Hitler most Bayreuthban értesült arról, hogy Hindenburg betegsége komolyra fordult. A kancellár azonnal Berlinbe utazott, ahonnan repülőgépen sietett a keletporoszországi Neudeckbe. Amikor a nagybeteg tábornagy szobájába lépett, Hindenburg felnyitotta szemét és megköszönte a kancellár látogatását. Azután mély álomba merült, amelyből többé nem ébredt fel.

Készenlétben a karhatalom

Bécsi jelentés szerint Németországban már tegnap este az a hír terjedt el, hogy Hin-

† HINDENBURG

denburg meghalt. A neudecki kastélyt ezrekre menő tömeg vette körül, amely izgalommal várta a haldokló elnökről érkező híreket.

Berlinben készenlétbe helyezték a karhatalmat, mert olyan hírek terjedtek el, hogy rezsimváltozás előtt áll a birodalom.

Lassanként egyre több részlet válik ismeretessé, amelyek Hindenburg halálos ágya körül folytak le. Mielőtt a nagybeteg eszméletét elvesztette volna, beengedték ágya elé összes unokáit. Az élete utolsó perceit élő agastyán mosolygó arccal simitgatta meg unokáinak arcát és haját.

Kissingenből az utolsó napon nagysietve a beteghez hívták Bergmann tanárt, aki régi kezelőorvosa volt Hindenburgnak. A régi háziorvos tehetetlenül állt a betegágy előtt és éppúgy, mint társai, nem tudott már segíteni.

Néma csend a neudecki kastélyban

Neudeckből jelentik: A neudecki kastélyt már a hajnali órákban környéki gazdálkodók, parasztok állták körül, akik néma csendben várták a kastélyból érkező híreket. Délelőtt 9 óra 10 perckor az egyik erkélyen szolga je-

ként Hitler megbeszélést folytatott Papen alkancellárral és ennek eredményeképpen

Papen csütörtökön délután rendkívüli követi megbízással Bécsbe utazott.

Feltűnést keltő jelentést közöl a „Paris Soir”. Eszerint a birodalmi hadsereg külön

Törvénnyel biztosították Hitler köztársasági elnöki jogkörét

A kormány tegnap este ismét minisztertanácsot tartott, amelyen egyhangulag a következő törvényjavaslatot fogadták el:

1. A köztársasági elnök tisztét a kancellári állással egyesítik. Ennek következtében a köztársasági elnöki jogkör teljes egészében át megy a kancellár hatáskörébe. A kancellár jogosított helyettesének kinevezésére is.

2. Ennek a törvénynek az érvénye csak akkor veszi kezdetét, ha Hindenburg köztársasági elnök elhalálozik.

Ez az intézkedés természetes folyamánya a nemzeti-szocializmus világfelfogásának, amely az állam élén csak egy vezért ismert és a végrehajtó hatalmat ennek kezébe teszi le.

Hitler kancellár Hindenburg fiához táviratot intézett, amelyben legmélyebb sajnálatát és részvétét fejezi ki, úgy a maga mint a német nép nevében. Neudeckben ünnepi csend uralkodik. A közeli országutakról a forgalmat másfelé irányították. A kastély előtt egy század áll őréséget mozdulatlanul. Az egész német birodalom gyászban. Hindenburg halálával kapcsolatban a birodalmi püspök rendkívül érdekes nyilatkozatot tett, amelyben elmondta, hogy az elnökkel folytatott utolsó beszélgetése alkalmával Hindenburg ezeket mondotta neki:

Kérem, gondoskodjék arról, hogy Krisztust hirdessék Németországban.

Londonból jelentik: Hindenburg halála nagy részvétet váltott ki az Angol Birodalomban. György király részvétáviratot intézett Hindenburg ezredeshez. Az angol sajtó a legnagyobb tisztelet hangján ír az elhunyt elnökről, akit Old great mannak nevez. A sajtó általában a jövőre nézve igen szkeptikus jóslatokba bocsátkozik. Az Evening News az írja, hogy Németország sokat veszített Hindenburg halálával,

olyan sokat, amennyit többé már nem képes pótolni.

Hitler kettős tisztsége — mondja a lap — végképpen megöli a monarchisták legkisebb reményét is. A Star című lap ezeket írja: Hindenburg fékező és mérséklő befolyása olyan bizalmat keltett a német népben, amelyet a jelenlegi helyzet semmiképpen sem tud biztosítani. Hogy mi lesz, milyen változások következnek be ezután Németországban, azt még egyelőre nem lehet tudni. Annyi bizonyos, hogy olyan hatások érvényesültek a német népben, amelyeket Hitler nem tud lemérni, de mégis tudomást kell róluk vennie.

Hindenburgtól Hitlerig

A francia közéletben és a sajtóban mély gyászt idézett elő Hindenburg halála. A Temps „Hindenburgtól Hitlerig” című vezércikkében többek között azt írja, hogy

nincs többé német köztársaság és német kormány, csak Hitler van,

olyan abszolút hatalommal felruházva, amelyet a Hohenzollernnek soha sem ismertek. A lap úgy véli, hogyha a Hindenburg körül csoportosult erők behódolnak Hitlernek, akkor a Führer a végsőkig fejlesztheti terveit. Csak most kezdődik meg tulajdonképpen az új Németország megteremtésének kísérlete.

Budapestről jelentik: A magyar kormányzó Hindenburg halála alkalmából részvétáviratot intézett az elhunyt elnök fiához és Hitler kancellárhoz.

Vilmos német excsászár, aki Doornban a rádió előtt értesült Hindenburg haláláról, azonnal részvétáviratot küldött az elhunyt fiának, Hindenburg Oszkár ezredesnek. A sürgönnyt a következőképpen írta alá:

„Wilhelm imperator rex”.

A doorni remete tehát mint császár nyilváni-

jelöltet akar állítani Hitler ellen. Ezzel a lehetőséggel szemben szóbakerült Epp tábornok, Bajorország jelenlegi helytartójának neve, továbbá a hadsereghez közelálló császárhű politikai körök részéről Mackensen tábornok és Seeckt tengernagy neve.

totta részvétét, legkedvesebb hadvezérének halála felett.

Budapestről jelentik: Gömbös Gyula magyar miniszterelnök részvétáviratot menesztett a német kormányhoz, amelyben a magyar nemzet gyászát tolmácsolja a Németországot ért súlyos csapás felett. Kánya Kálmán külügyminiszter csütörtökön felkereste Schlumberg Márton budapesti német ügyvivőt, akinek kifejezte a magyar kormány részvétét.

Hindenburg temetésére Horthy Miklós magyar kormányzó személyes képviselőként Kánya Kálmán magyar külügyminisztert küldi ki Berlinbe. A magyar kormányt Masirovich Szilárd berlini magyar követ, a magyar honvédséget pedig Kárpáthy Kamilló tábornok, a honvédség főparancsnoka fogják képviselni.

Külön tiszti küldöttség megy Berlinbe a székesfehérvári házi ezred részéről.

amelynek az elhunyt ezredtulajdonosa volt. Kánya Kálmán külügyminiszter különben az első volt, aki a kormány nevében a német követségen részvétnyilatkozatot tett.

Londonból jelentik: Az angol fővárosban Hindenburg elnök halálhíre a déli órákban terjedt el és mindenütt mély részvétet váltott ki. A miniszteriumok, a külföldi követségek, sőt a nagyobb klubok is féláróra engedett zászlókkal adták tiszteletét részvétüknek. A déli lapok kiadásai, valamint az angol rádióleadóállomások hosszasan és melegen méltatták az elhunyt elnök érdemeit. A Daily Express délben megjelent számában Lloyd George „Utolsó ellenségemről” címen emlékszik meg Hindenburgról.

Népszavazás vasárnap, augusztus 19-én

Hitler birodalmi vezér és kancellár ma levelet intézett Frick dr. birodalmi belügyminiszterhez, amelyben a következőket rendelte el:

„1. Hindenburg nagysága szentté avatta a Reichspräsident (birodalmi elnök) elnevezést, úgy hogy ezt a címet a jövőben más ember nem használhatja. Ezt a nevet ő tette naggyá és ennek úgy kell megmaradnia a német történelemben, mint amely Hindenburg személyéhez fűződik. Éppen ezért azt kívánom, hogy a jövőben engem úgy a hivatalos, mint a magánéletben csak a Führer és Reichskanzler (vezér és birodalmi kancellár) cím illessen meg.

2. A német birodalmi kormány ma hozott törvényével kapcsolatban, amely a Vezér és a birodalmi kancellár hatáskörét egységesíti, azt kívánom, hogy ezt a törvényt a nép szentesítse. Nézetem szerint minden államhatalom a néptől ered és ezért arra kérem a birodalmi belügyminiszter urat, hogy az említett törvényt jóváhagyás végett vigye a német nép elé.

Hitler Adolf”.

A német birodalmi kormány ma komor és megilletődött hangulatban gyászulást tartott. Hitler mindenekelőtt arra világított rá, hogy Hindenburg halálával az egész német világot mélységes gyász és csapás érte. A kancellár hangsúlyozta, hogy ő Hindenburgban atyai barátját veszítette el, majd pedig ezeket mondotta:

— Ne felejtjük el, hogy Hindenburg nélkül a jelenlegi német kormány nem kerülhetett volna a birodalom élére.

Amikor Hitler ezeket a szavakat mondta, a kabinet összes tagjai felállottak és néma csendben hallgatták végig a kancellár beszédét. Ezután dr. Göbbels birodalmi propaganda-miniszter előterjesztette annak a proklamációnak szövegét, amelyet a kormány Hindenburg

Párisból jelentik: A francia lapok kivétel nélkül tiszteletteljes hangon emlékeznek meg Hindenburg haláláról és azt tartják, hogy Hitler kancellár elnökségének mélyreható politikai következményei lesznek annak ellenére, hogy a jogfolytonosság biztosítva van.

A francia kormány részéről hivatalos állásfoglalás Hitler elnökségével szemben eddig nem történt,

már csak azért sem, mert a kormány egyetlen tagja sem tartózkodik jelenleg a fővárosban. A lapok egyrésze elfogadhatónak tartja a német nemzeti-szocialista álláspontot, hogy Hitler egy személyben töltse be a két méltóságot és utalnak arra, hogy Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke is egyuttal a kormány feje.

Hindenburg elnök halálhíreinek vétele után Lebrun francia köztársasági elnök személyes képviselője utján fejezte ki a párisi német követségen részvétét és ezenkívül táviratot küldött Hindenburg fiának. Doumergue francia miniszterelnök szintén kabinetfőnöke utján a párisi német követségen fejezte ki részvétét és Hitler kancellárnak táviratozott. Prágából Masaryk csehszlovák köztársasági elnök Hindenburg fiának küldött részvétáviratot, míg Benes csehszlovák külügyminiszter Neurath báró német külügyminiszternek táviratozott.

A román kormány részvéte

Londoni értesülés szerint, Hitler kancellár sürgős tárgyalásokat kezd a nagyhatalmakkal, amelyek Ausztria önállóságának elismerését és Németországnak a Népszövetségbe való visszatérését célozzák. Hitler így akar kedvező atmoszférát teremteni és a tárgyalások eredményétől azt reméli, hogy beáll a béke és a nyugalom.

Bucuresti-i jelentés szerint, Tatarescu miniszterelnök ma délután 5 órakor megjelent a bucaresti-i német követségen, ahol a kormány részvétét fejezte ki Hindenburg birodalmi elnök halála fölött.

Tatarescu miniszterelnök ma részvétáviratot küldött kormánya nevében Németország kormányához.

burg halála alkalmából a német néphez intéz. A proklamációban Hindenburg pályafutását ismertetik és az elhunyt elnököt a „legnagyobb német”-nek nevezik, majd pedig bejelentik, hogy a jövőben a kancellár egyben a birodalom Vézere is lesz.

Frick dr. felolvasta azt a levelet, amelyet Hitler Adolf hozzá intézett és ennek megfelelően a kormány elhatározta, hogy

augusztus 19-én, vasárnap, a német népszavazás után dönt az immár történelmi nevezetességű augusztus 2-iki törvény fölött, amelynek értelmében Hitler kancellár a német birodalomnak a köztársasági elnök jogkörével felruházott Vézere lett.

Ennek a törvénynek értelmében Hitler tudvalevőleg kinevezheti helyettesét, aki a birodalmi kancellári székben előreláthatólag Göring lesz.

Esküdtétel Hitlerre

A kancellária palotája előtt ma hatalmas tömeg gyülekezett, amely néma kézfelemeléssel üdvözölte Hitler Adolfot. A birodalmi kancellár egyébként Meissner államtitkárt, aki a birodalmi elnöki hivatal ügyeit intézte, megerősítette állásában.

A német véderő ma délután, mint legfelsőbb parancsnokára, Hitler Adolfra letette az

CORSO-mozgó mai műsora!

7¹/₂, 9¹/₂ órakor!

Buck Jones

cowboy-indián filmje.

A fehér sas!

esküt. Münchenben a d a m tábornok az eskü letétele után a következő szavakkal fejezte be beszédét:

Hindenburg életének három nagy fejezete

Paul von Beneckendorf und von Hindenburg tábornagy életét a sors három nagy fejezetre osztotta fel. Ennek a kivételes emberéletnek a legrendkívülbb sajátossága az volt, hogy míg életének első szakasza, születésétől számítva, első nyugalombavonulásáig, hatvanégy évet ölelt fel, ennek az átlagos emberéletkornak ellenére sem emelkedett ki nemzete férfiai közül, hogy nevét a világ a kivételes egyéniségek nevei közé jellemezte volna. Karrierje hatvanhét éves korában kezdődik, amikor II. Vilmos német császár parancsa a német hadak élére szelítja és Hindenburg, a rendelkezési állományból reaktívált tábornok, valóban

kivívja a világháború legelső döntő-jelle-gű német győzelmét a keletporoszorszá-gi német-orosz fronton.

A „tannenbergi győző“, a „mazuri hős“ ekkor emelkedik ki a hadsereg vezérkarának magasrangú tisztjei közül az egész nemzet élére, a győztes német hadsereg hadvezérei között is a legelső sorba, hogy az összeomlást követőleg hazavezetve a hadsereget, másodízben vonuljon vissza, most már véglegesen a magánéletbe. Hetvenkétéves ekkor, jóval túl élete delelőjén — és mégis, a sors még mindig új, nagy feladatokat tartogat számára a német események történelmi sodrásában.

Hindenburg életének harmadik szakasza 1925. április 26-án kezdődik, amikor — Ebert után, — őt választja meg tizenkilencmillió német szavazatával a német nemzet az újjáalakult birodalom elnökévé, hogy ezt a magas tisztséget másodszer is elnyerve, élete végéig bölcsességgel, egyszerű porosz puritán szel-lemben, változatlan érzelmekkel az egyház és a száműzött uralkodóházal szemben töltse be. Hetvennyolc éves korában másodízben kezdte az életét, az államférfi felelősségteljes munkáját, hogy felejtve a hetvenkétéves katonát, a győztes hadvezér egész világát,

csak az újjáépítés és a polgári élet ki-egyensúlyozásának szentelje magát.

Hindenburg nyolcvanhétéves korában hunyta le örökre szeméit, nemzete mélyeséges megrendülése közepette, mert ma nemcsak Németország, de az egész kulturemberiség is érzi, hogy soha nagyobb szükség nem volt a német földön erre a kivételes energiájú és kitartású, agg porosz férfire, mint most, hogy a hatalom gyepelői végleg kisiklottak a legyengült férfikézből.

Amikor Hindenburg kegyvesztett lett

Posenben született, 1847. október másodikán, porosz katonacsaládban. Édesanyja, Louise von Schwickart, maga is egy porosz őrnagy katonás nevelésű leánya. A fiatal fiú katonaiskolába megy s mint kadett vesz részt az emlékezetes 1866. évi, majd tisztként az 1870—71-es német-francia háborúban, ahonnan tapasztalatokban gazdagon, 1885-ben a vezérkarhoz kerül. Egy Moltke alatt tanulta meg a hadvezetés tudományát és egy Bismarck kancellár állott az ország kormánya élén, amikor érdeklődni kezdett az államvezetés művészetéről. A nyílteszű és tehetséges tiszt előtt szép pálya nyílt meg és Hindenburg mindig becsülettel megoldotta a rábízott feladatokat, szabályosan, de anélkül haladt előre a tiszt ranglétrán, hogy valaha is kitünt volna a militarista Németország magasrangú tisztikarában.

A hadügyminisztériumból a Koblenzi garmizon élére, innen Karlsruheba, innen pedig Magdeburgba kerül. Mint a 4. hadtest vezénylőtábornoka vesz részt az 1911-es nagy német császári hadgyakorlatokon, ahol legelőször vett részt II. Vilmos is, aki egy heves és nem is eléggé indokolt fellobbanásában, melyről egyébként annyira ismertté tette magát Európa diplomáciájában,

éles kritikában részesítette az ősz tábor-nokot. Hindenburg halálosan megbántva

— Hindenburg és Hitler katonák voltak és csak ezért ajándékozhatták nekünk a Harmadik birodalmat.

három nagy fejezete

vonult vissza és levonva konzekvenciáit, benyújtotta lemondását.

A fiatal császár a lemondást hivatalosan nem fogadta el, de rendelkezési állományba helyeztette Hindenburg tábornokot, aki Hannoverbe vonult vissza, élni a leszerepelt és kegyvesztett német generálisok szürke életét... A sors azonban másként határozott felőle, mint saját császára.

A világháború eseményei között a német hadvezetés éppen azon a ponton mondotta fel a szolgálatot, amelynek legkitünőbb ismerője a nyugdíjazott Hindenburg tábornok volt. Prittwitz generális tehetségtelennek bizonyult a keletporoszországi terepen betört orosz csapatokkal szemben, amikor valakinek eszébe jutott a nagyvezérkarnál, hogy él valahol. Hannoverben egy 67 éves tábornok, meg kellene próbálni. A helyzet sürgetett, cselekedni kellett.

II. Vilmos parancsával különvonat robot-gott Hindenburgért Hannoverbe és az öreg katonát, feladva megaláztatását és keservét, habozás nélkül engedelmeskedett a császári parancsoknak.

Elfoglalta helyét a Keletporoszországban operáló 8. hadsereg élén és Ludendorff tábornokkal együtt, 1914. augusztusában, Tannenbergnél, szeptember elején pedig a mazuri tavaknál, egymásután két döntő győzelmet aratott, megtisztítva az országot az ellenséges csapatoktól. 1916-ban az ősz Hindenburg átveszi a német nagyvezérkar legfelsőbb parancsnokságát és Ludendorffal, valamint Falkenhaynnal együttműködve, hatalmas lendületet ad a német frontnak, úgy a francia, mint a lengyel és a galíciai hadszíntéren. Győzelmeinek morális értékét biztosítani kívánva, alkotja meg a „Hindenburg-programm“ néven ismertté vált együttműködési tervzetét, amely az egykori központi hatalmak hadseregeinek összműködését kiépítve, ugyanezt az együttműködési frontot hozta létre a központi hatalmak nagyipari, vasutügyi és postai szervezeteiben is.

1918-ban kívánta kivívni a német hadsereg döntő győzelmét francia földön és ennek

Eles ellentétek Hindenburg és Hitler között

Erősen alkotmánytisztelő államfő, aki emiatt még a Hohenzollern-házzal is összekülönbözött. Személyileg is közeledett azokhoz a köztársasági elemekhez, amelyekről eredeténél és beidegzésénél fogva egy világ választotta el. Köztudomású volt, hogy barátság fűzi Loebbe-hez, a birodalmi gyűlés szociáldemokrata elnökéhez, akivel esténként néha kedélyes kártyapartikon találkozott.

A jobboldali körökben Hindenburg népszerűsége ekkoriban véget ért. És így történt, hogy az 1932-es elnökválasztáson éppen azok sorakoztak fel ellene, akik ez előtt mögötte álltak: a horogkeresztesek, akiknek jelöltje Hitler volt, és a szélsőséges monarchisták, köztük Hugenbergékkal, kik az acélszakos Düsterberg-re szavaztak. A mérsékelt monarchisták, a német néppárt, de a centripárt, a demokraták és a szociáldemokraták is egységesen vonultak el az egykori császári tábornagy birodalmi elnöksége érdekében.

Igy indult meg az a birodalmi elnökválasztás, melynek eredményét lélekzet-visszafojtva lesté az egész civilizált földkerekség. Hindenburg állt szemben Hitlerrel. A császári tábornagy, mögötte a szociáldemokrata munkássággal, a jogfolytonos-ságot és nyugalmat jelentette. Az Ausztriából bevándorolt, proletársorsból származó Hitler sze-

érendékében kötötte meg a bresztlitovszki békét, minden erejével a marnei frontra akarva ránehezedni. A háborudöntő, hetekig tartó harcot el kellett vesztítenie a nagy marsokban kifáradt csapataival. A front összeomlása után Hindenburgra már csak az a nehéz és nem kevésbé felelősségteljes feladat hárult, hogy a demoralizált, szétzuzott, harcvesztett embermilliókat rendben vezethesse haza, német földre. Hindenburg 1919. novemberében vonult vissza újra a magánéletbe, miután utolsó nagy katonai feladatát, ugyancsak a német nép védelmében, végrehajtotta. Hetvenkétéves volt ekkor. És senki sem sejtette, hogy az agg hadvezér számára még tizenöt évet tartogat a történelem, amelyet életéből nemzetének kell áldoznia.

A német köztársaság elnöke

Hannoverben csak családjának élt és a forradalmak zűrzavaros kavargásai között, teljesen visszavonult a közélettől. 1925-ben azonban meghalt Ebert, az újjászületett Németország első birodalmi elnöke és a német nép, amidőn új elnököt kívánt kijelölni magának, a világháború agg hőisére, áldozatkész hazafiára, Hindenburgra gondolt, aki mélyeséges meghatottsággal fogadta el a hatvanmillió német ragaszkodásának és szeretetének a spontán megnyilatkozását.

1925. május 12-én foglalta el magas tisztségét, melynek tartalmát az ő egyénisége adott ettől a naptól kezdve, kilenc éven keresztül.

Hindenburg, az államférfi, egyszerűségével, tiszteletet gerjesztő puritánságával, porosz kötelességtudásával és aggkora ellenére is, fokozott aktivitásával aratta élete második nagy győzelmét, amellyel ezuttal saját nemzetének szívet hódította meg. Mint államfő, a restaurációs törekvések levezetése mellett megtisztította a német politikai közéletet pusztító és gyengítő kispártok légióitól egészen megszilárdította a parlament tekintélyét és olyan munkatársakkal, mint Stresemann volt, lassan-lassan belefoghatott az ir-tóztatós terhet jelentő hadiadósságok ellenére is, a német újjáépítés nagy munkájába. 1920-ban írja meg háborús memoárjainak érdekes kötetét. „A us mein em Leben“ c. munkáját, amely csak emelte népszerűségét és a német polgárság iránta érzett tiszteletteljes szeretetét.

mélyébe a porosz militarista reakció reményei horgonyozódtak. Az első választási menetben, amelyen még Düsterberg és a kommunisták jelöltje is részt vett, Hindenburg 18,600,000 szavazatot kapott és kénytelen volt pótválasztásra indulni.

A pótválasztáson 19,300,000 szavazattal birodalmi elnökké lett. A nemzetközi közvélemény ebből és azokból az eseményekből, amelyek a választást közvetlenül követték, azt hitte, hogy Hindenburg és Hitlerék közt nem lehet szó közeledésről.

Hízen a választási harc alatt a hitleristák féktelen agitációt folytattak a tábornagy ellen. Röpcédulákon azt állították, hogy Hindenburg veje zsidó. Hitler pedig maga egy beszédében nem éppen tiszteletteljes hangon aposztrofálta ellenfelet, vondván: Te öreg ember, add át a helyedet... Hindenburg azonban a kancellári helyet sem volt hajlandó átadni Hitlernek. Nevezetes volt Hindenburg és Hitler első találkozásuk, amikor az agg elnök, a hírek szerint, igen röviden és nyersen intette le a horogkeresztesek vezérét, aki a kancellári tisztelet és ezzel együtt „Mussolini-féle hatáskört“ követelt tőle. Hindenburg hű maradt a köztársasági közélet politikájához.

De nem sokáig. Brüning birodalmi miniszterelnöknek, a katolikus centripárt egyik vezérének bukásával indult meg a folyamat, amely az

MONEASA-FÜRDŐ

teljesen újonnan renoválva, 2858-54

megnyilt július 1-én.

Fürdőorvos a telepen. :: Elsőrendű étterem. :: Meleg ásványfürdő naponta. :: Csukott uszoda és strand. :: Szobák és ellátás nagyon olcsó árakon. :: Fürdőigazgatóság

ugynevezett Harmadik Birodalom megalakulásában kulminált. Hindenburg, aki mindaddig nagy bizalommal volt Brüning iránt és a válságos viszonyokra való tekintettel a kormánynak szükség-törvények után való kormányzását is fedezte, amiatt távolodott el kancellárjától, mert ez véget akart vetni annak a politikának, amely a keletproszországi mágnások és junkerek nagybirtokainak szanálására sulyos milliókat fordított. Hindenburg személyi köre, a Herrenklub tagjai, köztük tulajdon fiával, Oscar von Hindenburg ezredessel, emiatt rávette az elnököt arra, hogy a köztársasági kormányt elejtse és jobbfelé orientálódjék.

Papen szerepe Hindenburg életében

Igy került uralomra Papen. Hindenburg személyi jóbarátja, ki mögött semmiféle parlamenti párt nem állt, csak a monarchista nagybirtokosok és nehéziparosok egy klikkje. Hitlerék mind hevesebben követelték a hatalmat és ugyanolyan élesen támadták az „előkeio urak” kormányát, mint a baloldal. A talajtalan „tekintélyi kormány” helyzete egyre sulyosabbá vált. Bár a porosz országos kormányt, amelynek élén a szociáldemokrata Braun állt, Papen olyan módon távolította el, amelyet később a lipcsei főtörvényszék sem tudott mentesíteni a törvénytelen ség vádjá alól s bár az egész országra erőszakosan kiterjesztette a Papen-kormány a jobboldali kurzust: a gyakran megismélt birodalmi választások mégis arról tanuskodtak, hogy a tömegek ezt a rendszert idegenül, sőt ellenséges érzülettel nézik.

A Hitler-kormány az első napokban nagyjában megtartotta az alkotmányos köztársasági kormányzat látszatát. Birodalmi gyűlési választást rendezett. A választáson a Hitler-párt nem kapja meg az abszolút többséget. A helyzetnek az adott döntő fordulatot, hogy a birodalmi gyűlés palotája — máig is tisztázatlan körülmények következtében — tűzbeborult, amire Hindenburg felhatalmazást adott a kancellárnak messzemenő, rendkívüli intézkedésekre. A barnaingesek seregei láklyásmenetben vonultak fel a kancellár előtt, ki immár egykori ellenfelének, az agg tábornagnak oldalán fogadta a tisztelgést.

Családi élete olyan volt, mint nyilvános élete: egyszerű, kötelességismerő és példát-szolgáltató családi élet. 1879-ben nősült, Gertrud von Sperlinget véve feleségül, egy porosz tiszt leányát. Egy fia és két leánya született. Fia, Oscar, 1925-től kezdve szárnysegédi tisztelet viselt atyja mellett a birodalmi elnökségen. Egyik leánya, Irngard, 1908-ban ment nőül Kurt Joachim von Brockhausen porosz tiszthez, másik leánya, Anna Mária, Kristian von Pentz ugyancsak porosz tiszt neje lett. Mire feleségét 1921-ben elveszítette, gyermekeiben találhatott vigasztalást. Ravatalánál ma gyermekein kívül tíz unokája és három dédunokája virraszt és közvetlen családja gyászában igaz lélekből fakadó módon osztozik ma minden német polgár. Egyetlen fiutestvére, Bernhard von Hindenburg,

Állami ellenőrzés alá helyezik Ausztria legnagyobb nehézipari vállalatát

Az Alpine igazgatóinak szerepük volt a július 25-iki puccs előkészítésében — A statáriális bíróság újabb ítélete — Karintiában az éjjel, otkeseredett véres küzdelem után leverték a felkelőket, de a hegyekben még áll a harc — Dollfuss a Nobel-békedij jelöltje

Az osztrák kormány beleegyezett Papen kiküldetésébe

Általános feltűnést keltett egész Ausztriában az az intézkedés, amellyel Ausztria legnagyobb nehézipari vállalatát, az Alpine Montangesellschaftot állami ellenőrzés alá helyezik. A Telegraf értesülése szerint már a legközelebbi napokban kormánybiztost küldenek ki az Alpine élére, azzal a különleges megbízással, hogy ellenőrizze a vállalat személyzeti politikáját és akadályozza meg, hogy a munkások és alkalmazottak körében nemzeti-szociálista agitációt folytassanak. Ez a rendkívüli intézkedés azért vált szükségessé, mert a vállalat ellen lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy

az Alpine igazgatóinak nagy szerepük volt a július 25-iki puccs előkészítésében.

Az Alpine vezérigazgatója, dr. Apold — mint ismeretes — már szombat óta letartóztatásban van. Dr. Apoldról megállapítást nyert, hogy állandó összeköttetést tartott fenn Thyssen, a nemzeti-szociálista német nagyipari vezérrel.

Az Alpine igazgatósága parancsára tört ki Felsőausztriában a forradalom

A vizsgálat megállapítása szerint az Alpine bányái, vaskohói és acélművei valóságos központjai voltak a nemzeti-szociálista összekövésnek és a vidéki forradalmi akció ezekből a központokból indult ki. Karintiában, Kelet-Tirolban és Felső-Ausztriában csak akkor tört ki a nemzeti-szociálista forradalom, amikor az Alpine igazgatói kiadták erre a parancsot. A mammutvállalat tisztviselői és munkásai nemzeti-szociálista rohamosztatokba voltak beosztva és katonai vezetőjük az Alpine-acélművek főmérnöke, Kanzl volt, aki már szintén letartóztatásban van. Július 25-én váratlanul kiutasították az üzemekből a hazafias front kötelekébe tartozó munkásokat, majd pedig megkezdődött a fegyverek szétszórása a nemzeti-szociálista érzelmű munkások között. Ezeket a fegyvereket egy üzenet kívül helyezett kohóban és az Alpine egyik anyagraktárában rejtgették. Nem kevesebb, mint 10

gépfejevert, 400 gyalogsági fejevert és több mint tízezer darab töltényt osztottak szét a puccsisták között. A donauwítzi és leobeni lázadás résztvevői az Alpine gyártelepeiről vonultak le a két városba és ők kezdték meg a stájerországi puccsot.

Ismét végrehajtottak egy halálos ítéletet

Az innsbrucki törvényszék halálra ítélte Huszt nemzeti-szociálista rohamosztagost, aki Heckl rendőrtisztet lelőtte.

Husztot tegnap este kilenc órakor Lang ítéletvégrehajtó felakasztotta.

Lang ítéletvégrehajtó panaszkodott, hogy rendkívül fáradt és nem győzi a munkát. Kedden este akasztotta fel Panettát és Holzwebert, lefeküdt, azonban a kora hajnali órákban már felkeltették, mert 9 órakor Innsbruckba kellett utaznia, hogy ott este újból akasztson. Lang kijelentette, hogy arra kéri majd a szövetségi kormányt, hogy nevezzenek ki még egy ítéletvégrehajtót. Lang azzal érvel, hogy nincs ideje pihenni, keze bizonytalan és nem felelhet meg száz százalékban kötelezettségének.

A statáriális bíróság ma reggel 8 órakor kezdte tárgyalni Hudl Pál hitzingeri fakeskedő bűnügyét, aki — mint ismeretes — őrnagyi egyenruhában vezette a felkelőket a kancellári palotába. Az ügyészség hazaárúias büntetével vádolja a 40 éves volt főhadnagyt, aki azonban kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Az elnök a vád ismertetése után fél órási szünetet ad, hogy a védő beszélhessen a vádlottal. A szünet után a statáriális bíróság részletesen kihallgatta Hudlt, aki azzal védekezett, hogy alárendelt szerepet töltött be a forradalom menetében, ő tisztán utasításra cselekedett, de

hogy az utasításokat kitől kapta, azt nem tudja megmondani.

Indulásuk előtt, amikor a tornacsarnokban

MINDENKINEK
módjában áll **MERCUR könyvre**
6 HAVI Trenchoat,
felöltő, 2576
téli kabát,
HITELRE bőrkabát,
iskola-öltöny
szükségletét kirakali olcsó ár mellett beszerezni
MUZSAY ruhaüzletben.

összegyűltek, egy civilt találtak ott, aki azt mondta, hogy siessenek, mert Rintelen dr. már várja őket a kancellári palota bejáratánál.

Utasította az illető őket arra is, hogy Rintelen dr.-t fegyveres díszszel üdvözöljék.

Ezért ők az egész akciót törvényes eljárásnak tartották.

Arra a kérdésre, hogy főhadnagy létére miért szerepelt a felkelésben őrnagyként, azt válaszolja, hogy hiúságból. Kijelenti, hogy csak, amikor Dollfuss kancellárt agyonlőtték, akkor tudta meg, milyen szerencsétlen helyzetbe jutottak. Amikor pedig Rintelen dr.-t kínosan hosszú ideig hiába várták, kiderült, hogy félrevezették őket.

A statáriális bíróság délután 6 óra előtt hirdette ki ítéletét Hudl Pál ügyében.

A bíróság Hudl Pált bűnösnek mondta ki hazaárulás, valamint lázadás megszerzésének büntetésében és ezért életfogytiglani sulyos börtönrre ítélte őt.

Az Oeuvre bécsi tudósítója jelenti: Az osztrák kormány elvben elhatározta, hogy Papen német alkancellárnak megadja az agreement-t, A kormány csupán arra kéri Berlint, hogy ne Hitler, rendkívüli követe gyanánt küldje ki Papent, hanem rendes követi minőségben, aki közvetlenül a külügyminiszternek alárendeltje. Ugy hiszik, hogy a német kormány ezt a feltételt minden további nélkül teljesíteni fogja.

Fel akarták robbantani a Szent István-templomot

A St. Stefan-dom kapujában a múlt éjszaka több petárdát találtak, amelyeket sikerült idejekorán ártalmatlanná tenni. Felrobbanásuk esetén

teljesen elpusztították volna a templomot.

Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka a Marokkaner kaszárnya közelében egy katonai járőr megállásra szólított fel egy gyanús idegent, aki azonban sietve menekülni akart. A járőr utána lőtt az ismeretlennek, aki összeesett és nyomban meghalt. Személyazonosságát eddig nem tudták megállapítani.

Az Echo de Paris bécsi levelezője szerint

Ausztriában nagy politikai változások fognak a legközelebbi időben bekövetkezni.

Schuschnigg miniszterelnök ugyanis szükségét érzzi annak, hogy az osztrák szociáldemokraták sem legességét biztosítsa. Nem arról van szó, hogy belépjenek a kormányba, hanem az új kancellár csak azt akarja tőlük, hogy csöndesen támogassák a kormányt a nácizmus elleni küzdelmében.

Ugy hírlik, hogy az osztrák kormány legközelebb javaslatot tesz a svéd akadémia-nak, hogy a Nobel-békediját idén Dollfuss-nak ítéljék oda. A kancellár vértanú-halála is az európai békét szolgálta, mert figyelmeztette a nagyhatalmakat az osztrák probléma óriási fontosságára.

A francia kikötőkben Dollfuss osztrák kancellár halála óta egyre erősödik a német-ellenes hangulat. Lorientben ötven dokkmunkás megtámadott egy rémet gőzöst, letépték a horogkeresztes zászlót. A többi kikötőkben hasonló incidensek játszódtak le.

CENTRAL: 7¼ és 9¼ órakor!

Az énekek éneke!

H. SUDERMANN világhírű rezenyének filmváltozata
Főszereplői: Marlene Dietrich, Brian Aherne, Lionel Atwill.

Reprizhelyárak: 8, 10, 15 és 20 lei.

SELECT: 7¼ és 9¼ órakor!

Divat a szerelem!

Zenés vigjáték. Főszerepekben:

Renate Müller, Georg Alexander, Otto Wallburg.

Reprizhelyárak: 7, 10 és emeleten 15 lei.

Jón: Férfiak prédája. Főszerepekben: Miriam Hopkins és George Bancroft.

LEGUJABB

Kedden délelőtt tizenegy órakor temetik Hindenburgot

Éjjel fél háromkor érkezett telefonjelentések:

Göbbels dr. elnöklete alatt ülést tartottak a birodalmi propagandaügyi miniszteriumban, amelyen Hindenburg temetésének programját állították össze. A program, amelyet a családdal egyetértően határoztak el, a következő:

Hétfőn délelőtt tizenkét órakor a Reichstag gyászülést tart, amelyen Hitler vezér és birodalmi kancellár mond beszédet. A szónoklatot gyászzené festi alá.

Hindenburgot kedden délelőtt 11 órakor temetik el a tannenbergi mezőn, ahol életének legnagyobb győzelmét aratta.

Hétfőről keddre virradó éjszaka Neudeckből katonai parádé keretében, fáklyásmenet viszi ki a halottat a tannenbergi emlékműhöz, ahol a kereszt előtt ravatalozzák fel az alkalmi ol-tárral szemben. Neudeckből két kilométer hosszú gyászmenet kíséri a halott elnököt Tannenbergre. Már a kora délelőtti órákban megkezdődik a katonai csapatok felvonulása a ravatal előtt. Pontosan 11 órakor a zenekar Beethoven gyászindulóját intonálja, majd pedig az evangélikus birodalmi püspök megkezd a gyászszertartást.

A gyászbeszédet Hitler Adolf mondja.

ezután a katonazenekar az „Ich hatt' einen Kameraden“ kezdetű régi német katonadalt játsza el, a kivézenyelt katonaság gyászsortűzet ad le.

A temetésre a birodalom minden részéből különvonatok szállítják a német nép hatalmas tömegeit. Megjelenik a temetésen a birodalmi kormány, a birodalmi gyűlés tagjai, a diplomáciai kar, a Hindenburg nevet viselő ezredek egész legénysége, valamint azoknak ezrei, akik 1914-ben Hindenburg vezénylete alatt Tannebergnél harcoltak.

A tannenbergi mezőt a gyászszertartás tartama alatt előreláthatólag százezres tömegek lepik el.

Tizenegy óra 45 perckor az egész birodalomban egy percre megáll az élet. A vonatok, járművek, gyalogosok megállnak egy percre a gyárakban, üzemekben, üzletekben és hivatalokban pedig szünetel a munka. Ugyancsak 11 óra 45 perckor az egész országban megszólalnak a harangok és a harangzúgás egy negyed órán át tart. A tannenbergi gyászszertartást az összes birodalmi rádióleadók közvetítik.

Véres harcok folytak ma éjjel a jugoszláv-osztrák határon

Augusztus harmadikára virradó éjjel. Bécs már csendesebb. Az éttermek tömve. Tíz órakor jön a fizetőpincér és udvariasan hivatkozik az ostromállapot törvényes rendelkezésére. Bécs publikuma a kávéházak terraszairól kivonul az uccára. Alig lehet már Heimwehr-patrult látni. Katonaság csak a miniszteriumok épülete előtt posztol, mert a katonaság zömét Karinthiában összpontosították. Éjjel ugyanis rendkívül nyugtalanító hírek érkeztek Bécsbe. Telefonjelentések érkeztek magánvállalatoktól. E jelentések telefonzavar miatt később megszakadtak. Teljesen megbízható forrásból nyert értesülés szerint *Karinthiában a jugoszláv határ mentén ma éjjel véres harcok folytak a katonaság és többszáz S. A.-katonák között.* A katonaság az éjszaka folyamán Salzburgból jelentékeny megerősítéseket kért s még az éj folyamán Salzburgból egy ezred katonaságot és Heimwehr-csapatokat vittek Karinthiába.

A hegyekben szüntelenül ropogott a puskarüz. A közelebbi részletek még ismeretlenek. Csak annyit lehetett megtudni, hogy a ma éjszakai küzdelem a legelkeseredettebb volt Karinthiában. A guerillaharcoknak rengeteg halottja van. A marburgi vonalon a horogkeresztes csapatok gépfegyvertűz alatt tartották az üldöző katonaságot. A határ közelében Lavamünd környékén többszáz nemzeti-szociálista tartja magát a hegyekben. Az utakat sziklákkal és kidöntött fákkal torlaszolták el. Az éjszakai harcokról a hivatalos jelentések még nem érkeztek meg. Ma délelőtt kaptuk az információt, hogy Salzburgból újabb katonai csapatokat vezényeltek ki Karinthiába a jugoszláv határra, hogy véglegesen megtisztítsák a hegyeket a horogkeresztes S. A.-katonák katonailag felszerelt csapataitól.

Seegrabenben, Donawitzban és Leoben környékén a mezőségeken és erdőkben még mindig nagyszámu S. A.-katonaság tanyázik. akik az éjszaka folyamán kimerészkedtek rejtekhelyükből és megtámadták a védőőrség patruljait. Lövéldözéseikkel állandó nyugta-

lanságban tartják a vidéket. A katonaság ma éjszaka Seegraben, Donawitz és Leoben környékén összesen 60 S. A.-katonát tartóztatott le. A 60 S. A.-katonai birtokában két gépfegyver volt.

Hogy Karinthiában, közel a határhoz, a náci mozgalom leveretése után, még mindig folynak a harcok, annak rendkívül érdekes magyarázatát adta informátorom. A bécsi puccs leverése után, a vidéki polgári előjárónak és tisztviselőknak a legerélyesebb utasítást adták ki a központi hatalom részéről, valamint felhatalmazást arra, hogy szükség esetén a leghathatósabb fegyvercs beavatkozást alkalmazzassák. Ennek ellenére, július 26-án, 27-én és 28-án számos helyen Stájerországban és Karinthiában

még ma éjjel is tartják magukat a lázadók.

Igaz ugyan, hogy nem a községekben, hanem a hegyekben, ahova visszavonultak. A bécsi puccskisérlet leveretése után a katonaság és a Heimwehr-csapatok elkeseredett küzdelem után elfoglalták ugyan a náci-terrorizmus központjait, de a tisztogatás után

a náci újra visszaszivárogtak az egyes községekbe.

Ujabbban azonban a katonaság és a Heimwehr-csapatok újból hozzáláttak a tisztogatási munkához és végleg leverték a náci-csapatokat, akiknek legnagyobb része Jugoszláviába menekült. A csapatok számtalan foglyot ejtettek. A kormány most a vidéki polgári hatóságok kebelén belül, a legerélyesebb tisztogatási munkát folytatja. A bécsi és vidéki eseményeket egyébként nem lehet egy ikalap alá venni.

Bécsben városi desperádók voltak a puccsisták,

akik biztonságban érezték magukat és a szemtelenségig menő vakmerőséggel jártak el, majd mikor látták, hogy a kormány ura a helyzetnek megrémülték. Ezzel szemben vidéken az SS és SA katonák végsőkig fanatikusak.

Az aradi Magyar Párt

nem foglalkozik többé a színház-kérdéssel. — Akció a nyugdíjasok érdekében

Az aradi Magyar Párt intézőbizottsága ma este hét órakor ülést tartott a párt Romanul uccai helyiségében. Dr. Parecz Béla megnyitójában a Magyar Párt új nagyarányu szervezkedési munkálatairól beszélt és annak rendkívül fontosságát hangsúlyozta ki. A szervezkedés nagy apparátussal folyik és abban tevékeny részt vesznek a Magyar Párt vezetői is.

Ezután a tárgysorozat szerint a színház-kérdés kerül napirendre. Fränkel Alfréd főtitkár, aki mint ismeretes a múlt évben a színház ügyvitelének felügyeletével volt megbízva, közölte az intézőbizottsággal, hogy nem tartja szükségesnek a színház felügyeletét a jövőben, mert Szendrey Mihály a múlt évben pontosan betartotta ígérését. Javasolta ezután Fränkel Alfréd hogy a Magyar Párt egyáltalán ne folyjon bele a színházkérdésbe.

Az intézőbizottság a főtitkár javaslatát egyhangulag elfogadta, ezek szerint ebben az évben a párt nem foglalkozik az aradi színházzal. Ezután Parecz Béla dr. számolt be arról, hogy a párt vezetői utánanézték annak a bejelentésnek, hogy állítólag a gyárakban tömegesen térítik át a munkásokat a görög keleti hitre és amennyiben nem térnek át, úgy elbocsátják őket. Ez a bejelentés az intézőbizottság legutóbbi ülésén hangzott el. Megállapítást nyert, hogy az utóbbi időben nem fordult elő nagyszámban a más hitre való áttérés.

Went Manó a nyugdíjak folyósításának sürgetésére kérte a pártot. Parecz Béla dr. válaszában kifejtette, hogy ebben az ügyben hatáson csupán a parlamentben lehet közbenjárni, azonban a maguk részéről is lépéseket tesznek, amennyiben a prefektusnál sürgetik meg a nyugdíjak folyósítását. Az intéző-bizottság ülése ezután véget ért.

A hadianyag-vásárlások ügye a Skoda-bizottság előtt

A Skoda-bizottság előtt Cihosky tábornok, volt hadügyminiszter Mironescu tábornok csehszlovákiai utját ismertette. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy miért nem vették figyelembe a felajánlott francia hadianyagot, Cihosky tábornok a következő választ adta:

— Azért, mert a franciáké rosszabb volt, mint a Skodák által felajánlott.

Popovics tábornok, bizottsági tag azt kérdezi, hogy a hadügyminiszteriumban és a vezérkarnál miért hiányzanak azok az összehasonlító táblázatok, amelyek a különböző felajánlott hadianyagok árára és súlyára felvilágosítást adnának?

Cihosky tábornok: Miért engem kérdeznek erre vonatkozólag? Én nem vagyok sem hadügyminiszter, sem vezérkari főnök. A főszempont akkoriban az volt, hogy a román hadsereg minél olcsóbban vásároljon és pedig olcsóbban, mint akár a jugoszláv, akár a csehszlovák hadsereg. Annakidején a kérdéses összehasonlító táblázatokat elküldtük a miniszterelnökségre, ahonnan azok vissza is érkeztek a hadügyminiszteriumba, de nem tudom, hogy jelenleg hol vannak.

A Skoda-bizottság üléseit szeptember 1-ig beszüntették és ezalatt az idő alatt egy szűkebb bizottság rendezi és feldolgozza az eddig összegyűjtött anyagot.

— Dr. Kurzer Károly jogorvos rendelőjét a Bohus-palotába helyezte át: II. kapu. I. emelet.

— Hirdetmény. Az Arad-Csanádi gazdasági takarékpénztár r. t. felkéri igen tisztelt betéteseit, hogy saját érdekükben az intézet helyiségében betéti könyvükkel mielőbb megjelenni sziveskedjenek a mezőgazdasági és városi adósságok szabályozásáról szóló törvény 52. paragrafusában foglalt egyezség megkötése végett. Arad-Csanádi gazdasági takarékpénztár r. t.

URANIA

MA, pénteken 7¼, 9¼ órakor UTOLJÁRA Olosó helyárrakkal

Pat és Patachon

szonziációs elágervigjátéka a

Holdkórosok

Jön! H. G. Wells regénye:

EMBERI BESTIAK

PILISINE kozmetika eltünteti minden szépséghibát

ARAD, Bul. Reg. Maria No. 15., szemben a Minorita templommal.

Hazaérkezett egy volt aradi tisztviselő a fáraók földjéről

Egyiptomban nem fizetnek adót a kereskedők, de a konverzió nem ismeretlen fogalom

Aranyfolyamok ömlenek a Bank of England trezorjai felé — A Nilus áradásának ünnepe

A kánikula kellős közepette megérkezett Aradra egy középtermetű, szőke ur, aki száznakozva tekintett végig a friss szellő után kapkodó, melegtől letört aradiakra és nyugodt mosollyal jelentette ki:

— Ez semmi itt nincs is meleg. Ha hőséget akarnak, jöjjenek hozzánk.

Folkmann Miklós, a Lomási Erdőipar szimpatikus főtisztviselője, aki régebben Aradon működött és vállalata megbízásából esztendő óta tartózkodik Egyiptomban, hazaérkezett hozzátartozói meglátogatására és most kedvtelven „hüsi” az aradi kánikulában.

— Alexandriában 28—30 fokos, Kairóban 38—40 fokos az átlagos nyári hőség. — meséli, — de ott párával telített a levegő, ami sokszorosán fokozza a melegokozta szenvedést. Ha napközben az ember kimozdul az uccára, percek alatt a párás, forró levegőtől rátapad a ruhá s az ing és csuromvizesen menekülhet a legközelebbi, egy kis árnyékot nyújtó fedél alá. Nappal ki sem mozdulhat az ember az uccára és aki csak teheti, elmenekül ilyenkor Egyiptomból. Ezért sokszorosán kellemetlenebb ott a nyár, mint például most Aradon.

Konverzió Egyiptomban

Folkmann Miklós érdekes képet festett a mai Egyiptomról, amely az utóbbi időben mindent átvett Európától. — ami rossz. Egyiptom aranykora letűnt már és az ottani fellah

éppen úgy ismeri a konverzió fogalmát — legfeljebb más néven, — mint az aradmegei földművelő.

Az egyiptomi paraszt, a fellah, éppen olyan súlyos helyzetbe került, mint bármely más állam földművelője. Ami náunk a buza-krízis, Egyiptomban a gyapot árának lezuhanása. Adósságok terhe alatt roskadozik a fellah, mert nem kapja a megfelelő árat az általa termelt gyapotért és a kormány

rendeletileg tiltotta meg, hogy a parasztkat adósság fejében elárverezzék. Tehát — konverziót adott nekik.

A kormány intézkedése viszont a hitelezet bénította meg. Néhány hét óta emelkednek a gyapotárak és most általános a remény, hogy pénzhez jut a fellah s vele együtt pénzhez jutnak a hitelezők.

Baloldali puccs és monarchista államcsíny fenyeget Spanyolországban

Madridból jelentik: A spanyol kormány különleges intézkedéseket léptetett életbe, mert attól tart, hogy a legközelebbi napokban baloldali puccs robban ki az országban. A puccs kirobbanásáról terjesztett hírek az egész országban óriási izgalmat keltettek. Samper miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány szembeszáll minden felforgató kísérlettel. A katonaságot és az egész karhatalmat készségszerűen helyezték. A szélső baloldali elemek állítólag egy monarchista puccsot akarnak megelőzni. A kormány elrendelte a marxista pártok katonai jellegű ifjusági szervezeteinek feloszlását.

A kormány ma rendeletet adott ki, amelynek értelmében Spanyolország területén minden gyűlés és felvonulás tilos. Betiltották a kommunisták demonstrációját is, valamint a katolikusok tervezett felvonulását. A baszk tartományokból riasztó hírek érkeznek. Ugy a szélsőjobb, mint a szélsőbaloldali elemek minden előkészületet megtettek a puccs kirobbanására. A köztársaság hívei körében nagy az izgalom, mert szerintük a monarchista államcsíny közből áll. Erősen mozgolódnak a szindikalisták is, akik fegyverrel akarnak szembeszállni a jobboldali államcsínnel.

Mintha csak fölünk kopirozták volna...

A letűnt aranykor nyomán a kormányzat más európai intézkedéseket is meghonosított. Az egyiptomi kormány megnehezítette a beutazást és a letépedést. A turista-vízum három napra szól, amelyet újabb három napra hosszabbítanak meg, de hosszabb tartózkodási engedélyt, a munkanélküliségre való tekintettel, nem adnak. Mert mindenütt a leépítés jegyében folyik a munka. Az egyetlenek, amelyek újabb személyzetet vesznek fel, az olasz vállalatok, amelyeket viszont Mussolini rendelete kényszerít erre.

Fizessen elő, vagy vegye meg naponta a legnagyobb magyar lapot, a budapesti

UJSÁG-ot.

A világ minden eseményéről pontosan informálja. — Állandó munkatársai az irodalom és ujságírás kiválóságai:

Köbor Tamás, Pünkösti Andor,
Márai Sándor, Wallasz Jenő,
Zsolt Béla, Szöllösi Zsigmond,
Nagy Endre, Szomory Emil,

Minden pénteken külön rádiómelléklet európai műsorral. — Minden vasárnap mélynyomású képes melléklet. — Állandó rovat asszonyok és gyermekek számára. — Háztartási rovat elsőrendű ételreceptekkel. Kérjen ingyenes mutatványszámot:

UJSA G kiadóhivatala
Budapest, 62. Postafiók 282.

WORONOV-MŰTÉT tragikus következményeként

súlyos szenvedések között halt meg egy budapesti nyugalmazott gimnáziumi tanár

Budapestről jelentik: Fantasztikusan megdöbbentő ügyben indított nyomozást a budapesti rendőrség.

Még 1926-ban S. I. hetven esztendőes nyugalmazott gimnáziumi tanár, aki nagyon szerette a társaságot, egy budapesti orvos által Woronov-műtét útján megfiatalította magát.

Az orvos operatív uton pávián mirigyét ültette át az öregurba.

A műtét utáni kezelés nyolc napig tartott.

A szanatóriumból kikerülve az öregur elmondta, hogy borzalmas kínokat állott ki az operáció alatt és közvetlen utána. Nemsokára azonban egészsége teljesen megjavult s az öregur egészen jól érezte magát. Egy alkalommal leányával és unokájával kiment az állatkertbe, ahol az egyik ketrecben meglátta a páviánt.

Amikor az öregur a majomra pillantott, hirtelen elsápadt, szédülni kezdett s rosszul lett.

Ugyhogy haza kellett vezetni. Utközben folyton azt hajtogatta:

— Rettenetes, most én is ilyen borzalmas állat leszek...

Ettől a naptól kezdve a volt gimnáziumi tanár természete teljesen megváltozott. Az azelőtt mindig vig, jóhumoru s a társaságot kedvelő öregur szófukar lett, később már egyáltalán nem is beszélt,

Az olasz kolóniában — hála a Duce erős kezének, — nincs munkanélküliség.

Az utóbbi időben kivándoroltak közül, — akik nek sorában szép számban szerepelnek ma gyarok, — sokan szeretnének visszatérni Európába.

Csőd, kényszeregyezés és váltóóvatolás — az európai kereskedelmi élet gyakori megnyilatkozásai (sajnos). Egyiptomban is megszórt jelenséggé lettek.

A kiutazásnál, a határállomásokon szigorú kutatásnak vetik alá az utasokat. De csak aranyat keresnek — az egyetlen cikkely, amelynek kivitele tilos. Ez korántsem jelent mintha Egyiptomban kevés arannyal rendelkeznének.

Ma is bármely bank aranyra váltja be a nála bemutatott bankjegyet és a kereskedelmi forgalomban is mindennapos az aranypénz.

csak kivinni nem szabad. A kormány azonban hatalmas mennyiségekben vásárolja és szállítja külföldre az aranyat.

Egyiptomból valóságos aranyfolyamok ömlenek hetenkint a Bank of England hatalmas földalatti trezorjai felé.

— A sötét kép után valami vigasztaló momentumot is adok — kereskedőink részére. Minden gazdasági krízis dacára, Egyiptomban ma sem tudják, mi az adó. A kereskedőknek nincsenek ilyen gondjaik, az áru átvételénél kifizetik a behozatali vámot és többet nem törődnek az állammal. Illetve az állam nem törődik velük. Annyit adják el az árut, amennyit akarnak, senkinek számadással nem tartoznak, bármeunyi is lenne bevételük.

El még a romantika a fáraók földjén

Ezután elképzelhető, hogy adónegyedében, hány aradi kereskedő és iparos kívánczik Kairóba, vagy Alexandriába, ahol dobpergés — csak katonai kivonulások kíséremuzsikája...

A romantika sem halt teljesen ki a fáraók földjén. A legnagyobb ünnep ma is a Nilus áradása, amikor megtermékenyülnek a szárazságtól eltikkadt rögök, díszes hajókkal, bárkákkal vonulnak fel a hálás földművesek és évezredes ősi énekek szállnak a párás ég felé mint valaha réges-régen, a világhódító Ramszesz fáraó idejében.

A romantika nem halt meg a fáraók földjén, csak az aranyos glória körülötte fakul kissé el, megkopott kissé a viszontagságok esztendői viharaiiban... Marosi Rudolf.

csak makogott és visítózott. Állandóan ugrált és négykézláb mászkált, ahogy a majmok szoktak.

Ágyban nem akart hálni, hanem a párnát egy sarokba huzta és ott kuporgott össze.

A család napról-napra nagyobb megdöbbenéssel nézte az öregur természetének döbbenete megváltozását és az operáló orvos segítségét kérte. Az orvos el is jött a házhoz s felszólította az öregurat, hogy még egyszer vizsgálta meg magát. Az öregur néhány pillanatra öntudatra ébredt, amikor az orvost meglátta, majd ismét kiáltani kezdett:

— Nem, nem akarom, inkább öngyilkos leszek mert nem akarok újból olyan borzalmas kínoktól átélni.

Aztán ismét elborult. Mindent kézzel evett kézzel marcangolta szét a húst s úgy tette szájába. Hozzátartozói állandóan mellette voltak, mert féltették, hogy kárt tesz esetleg magában. Veje állását is otthagya, mert nem merete feleséget szörnyeteggé változott emberrel egy lakásban hagyni.

A napokban az öregur sok-sok szenvedés és borzalom után ismét emberré változott, normálisan beszélt. A normális állapot azonban csak rövid ideig tartott, mert rövidesen meghalt.

Holttestét felboncolták, de a boncolás eredményéről eddig még nem adtak ki jelentést.

A Magyar Párt gazdasági szakosztálya behatóan foglalkozik a konverziós- és a banktörvénnyel

E hó hatodik ülésén tárgyalja az új törvényeket.

Az adósságrendezi törvény s a most életbelépett új banktörvény aktuálisá tette az erdélyi magyarság hitelügyének közelebbi megvizsgálását. A konverziós törvény tökeleszállításainak terhét nem az állam viseli, hanem azt áthárították arra a magántökre, mely a szabályozás alá került kölcsönökben van kihelyezve. E törvényes rendelkezés új és nagy problémák elé állította az adószókat és a hitelezőket.

Az Országos Magyar Párt Elnöki Tanácsa e hiteltörvények megszavazása után tartott ülésében foglalkozott e nagyjelentőségű kérdésekkel s a kibontakozásra irányuló törekvések egységese vezetését s az egész magyar közvélemény erkölcsi erejével való támogatását már akkor a saját elsőrendű feladatának ismerte föl és jelentette ki. Az ügyre befolyással rendelkező tényezőkkel s a különböző érdekeltségekkel három hónapon át folytatott alapos és szakszerű megbeszélések alapján a pártvezetőség ma már elérkezettnek látta az időt arra, hogy a teendőket formába öntse, a kialakulandó egységes tervet a nyilvánosság szavával is alátámassza s állást foglaljon e nagy jelentőségű kérdésekben, melyekre már egyes tagozatok, így a bihormegyei és treiscaunei tagozatok is figyelemre méltó javaslatokat dolgoztak ki és terjesztettek elő. E célból az Országos Magyar Párt Közgazdasági Szakosztálya augusztus 6-án, hétfőn délelőtt 9 órakor Clujon, a párt ottani tagozatának üléstermében nyilvános ülést tart, melyre a Szakosztály tagjain kívül meghívták a magyar gazdasági szervezeteket s a párt vármegyei és törvényhatósági városi tagozatait is. Reméljük kell, hogy ez az illusztris értekezlet világosan ki fogja jelölni azokat az utakat, melyeken az erdélyi magyarság hitelügyét mai válságos helyzetéből előbbre lehet juttatni.

Ongyilkos lett egy angol bankár, aki feljelentette Orssich grófnőt

Bécsből jelentik: Ismeretes, hogy De Neef angol bankár hetekkel ezelőtt feljelentette Orssich grófnőt, hogy az 150.000 schillinget csalt ki tőle. A grófnő védekezésében azt mondta, hogy egy gentleman ilyenkor inkább öngyilkos lesz, de nem tesz meg ilyen feljelentést. Az angol bankár tényleg öngyilkosságot követett el néhány nappal ezelőtt és végrendeletét most bontották fel, amelyben minden vagyonának örökösévé a grófnőt nevezte meg.

Rátaláltak egy elhagyott szigeten az eltűnt Floyd óceánrepülőre és Martha Arbucle filmszínésznőre

1931. július 13-án startoltak San-Franciskóból Honoluluba, azonban kényszerleszállást végeztek a „Démonok szigetén” — A repülőhadnagy és társnője nem akarnak visszatérni a civilizált világba

Colomból jelentik: Tegnap érkezett a Coloni kikötőbe az Abraham Lincoln nevű amerikai gőzös, amelynek parancsnoka világszenzációt jelentő közléssel lepte meg Amerika lakosságát. A parancsnok elmondotta, hogy az Abraham Lincoln-gőzös legutóbbi útjában érintette a Démonok szigetének nevezett Tarapee szigetcskét és legnagyobb csodálkozására a szigeten

megtalálta az évekkel ezelőtt nyomtalanul eltűnt Floyd repülőhadnagyot és a vele együtt eltűnt Martha Arbucle filmszínésznőt,

hires egykori filmkomikusnak. Fatty-nak unokahugát, akiről eltűnésük óta mindenki azt hitte, hogy szerencsétlenül jártak és régen nincsenek az élők sorában. A parancsnok beszélt a repülővel, aki elmondotta, hogy úgy ő, mint társnője nagyon jól érzik magukat a kis szigeten, annyira megszokták a civilizáció

SPORT KÖZLÖNY

Szép játékkal győzte le a bécsi Hakoah a gyengén futballozó aradi kombináltat

Hakoah (Bécs)—Hakoah-AMEFA komb. 5:1 (3:0)

Csapatok: Hakoah (Bécs): Löwy—Feldmann, Weisz—Breitfeld, Liebermann, Platschek—Ehrlich I., Zwiebel, Ehrlich II., Donnenfeld, Reich. Hakoah-AMEFA komb.: Kerkai—Albert, Besesek—Toth, Dvorzsák, Szécsi—Cucula, Magold, Rosenbach, Kraemer, (Deutsch), Sepsi, (Kraemer).

A váltásnál a bécsieknek kedvez a szerencse, nap ellen kezd az aradi csapat. Kraemer szerez kornert, de eredménytelen a beadás. A 10. percben Toth 16-oson belül feleslegesen hendszel, a megítélt 11-est Reich beteszi (1:0). Továbbra is a bécsiek támadnak, az aradi csapat csak csapkod és a 19. percben kornert érnek el. A sarokrugást Reich nagyszerűen irányítja csavartan, a labdát Kerkai csak érinti és Ehrlich II. fejese a második gólt jelenti (2:0). Két eredménytelen aradi büntető rúgás következik, az egyiket Dvorzsák, a másikat Cucula küldi kapu fölé. A 32. percben Donnenfeld lapos lövése a balsarokban köt ki (3:0) A 38. percben Sepsi összefut Löwy kapusál és a szélső megsérül, az orvosi vizsgálat térdszalagszakadást állapít meg.

Szünet után már a 2. percben eredményes az aradi együttes Rosenbach a bécsi védelem hibájából góloz (3:1). Most a játék változatos, néhány aradi támadást látunk, de Rosenbach labdáját a kapufa menti. A második félidő 25. percétől majdnem teljesen besötétedett, ebben az időben érik el a bécsiek a további gólokat és pedig a 33. percben Donnenfeld egyéni játéka után az összekötő lapos lövéséből, a következő percben pedig Ehrlich I. lefutása után küldött „láthatatlan” labdájából. A bíró teljes sötétségben, a 40. percben lefújta a meccset.

A győztes csapat iskolázott, szép futballt játszik. Legjobb embere kétségkívül a kitünő Reich, aki néhány nagyszerű támadást vezetett. Kivülről még a csatársorban az Ehrlich-ek, a halvesorban Liebermann és Breitfeld, a védelemben pedig Weisz. Az aradi együttes nem tudta a várakozásnak megfelelő játékot produkálni, csupán Besesek, Szécsi és Albert játszottak helytel-közzel kielégítően. Bíró: Tomi Livius.

Vasárnap és hétfőn rendezi a Crisana körmérkőzését

Az agilis Crisana, amely az aradkerületi másodosztályú bajnokságban igen jól szerepelt, a CAA sporttelepén vasárnap és hétfőn barátságos mérkőzést rendez. A Crisana kívül az újonnan affiliált UST, az Olimpia-PTF és az Intelgerea vesznek részt a mérkőzéseken és vasárnap az Intelgerea az USA-val, az Olimpia-PTT a Crisana-val mérkőzik, hétfőn pedig az Olimpia-PTT—Intelgerea és USA—Crisana meccsre kerül sor.

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarokbódében.

„Grand Hotel”-tel szemben, a főposta sarkán.

A legjobb csapatok játszanak az Unirea körmérkőzésén

A szombat—vasárnap lebonyolításra kerülő Unirea körmérkőzésen a résztvevő Gloria-CFR, SGA és Hakoah, ugyancsak a rendező Unirea komplett csapatokkal állnak fel és így a küzdelmek igen jó sportot ígérnek. Az SGA—Unirea mérkőzésnek az előbbieket a favoritjai. A Gloria-CFR—Hakoah meccsen pedig a Gloria az, amely nagyobb rutinnal rendelkezik, így vasárnapra Hakoah—Unirea és SGA—Gloria-CFR mérkőzések várhatók, de meglepetés nincsen kizárva.

O A Hakoah tornászai Resitan. Az UDR tornaszakosztálya a közeljövőben torna-versenyt rendez, amelyre meghívta az aradi Hakoah tornászait is. A Hakoah minden bizonyítást elnyert a meghívásnak.

O P. Szabó a Phöbusban. Az Ujpest volt válogatott szélsőjátékosai a Phöbus átvette és a kitünő szélső a csütörtöki tréningen már új egyesületében szerepelt.

O Budapest—München 8:2. A Budapesten megtartott műugróversenyt a magyar ugrók 8:2 arányban nyerték. Ugyanakkor bonyolították le a 100 méteres gyorsúszásban és a 100 méteres hátúszásban a válogatóversenyeket, amelyek során Székely 1 perc 02 mp., illetve Hazai 1 perc 16.2 mp. idővel kvalifikáltak magukat a magdeburgi Európa-bajnokságokra.

FILM KÖZLÖNY

A fehér sas

(Filmbemutató a Corso-mozgóban)

Buck Jones a neves amerikai filmszínész legújabb képe valóban izgalmas léghajókat mutat be a közönségnek. Az amerikai cowboy-indian film telve érdekesítő jelenetekkel. A cowboyok és az indiánok harca, a vadnyugat tulfutott atmoszféráját tárja elénk a kép meglepő színes esztétikájával. A lovasbravurok egész során kívül gyönyörű tájakat vetít a gép és szinte együtt száguld a néző a vakmerő amerikai lovasokkal, akik halált megvető bátorsággal küzdi át magukat ezer veszedelmen. Természetesen a szerelem sem maradhat el a képből, amelynek a szüzséje, eltérően a többi hasonló cowboy-filmtől, komoly értékkel bír. A mai premier zsúfolt ház előtt folyt le és a film megérdemelt sikert aratott,

nélküli, primitív életet, hogy egyáltalában nem is gondolnak arra, hogy többé visszatérjenek Amerikába. Itt látjuk csak — mondták — mennyire torkig voltunk már az ugynevezett civilizációval.

Floyd repülőhadnagy Martha Arbucle filmszínésznő kíséretében 1931. július 13-án startolt a „South Sea” nevű hidroplánnal San-Franciscóból Honoluluba. A kis Tarapee-sziget partján azonban motorhiba miatt kényszerleszállást voltak kénytelenek végrehajtani, amely jól sikerült. Hónapokig kényszerűségből időztek a szigeten és Robinsonok módjára építettek maguknak kunyhót. Közben annyira megtetszett nekik a Robinson-élet, hogy elhatározták, hogy nem térnek vissza a civilizált világba.

Amerikában a hajóskapitány közlése a szenzáció erejével hatott s a közvélemény nagy érdeklődéssel fordul a Démonok szigetének két modern Robinsona felé.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az adók és sokféle illeték egységesítését kívánja az Országos Kereskedő Tanács kongresszusa

A kereskedelmi minisztertől a kamarai törvény sürgős megváltoztatását kéri

Az Országos Kereskedőtanácsnak (a Sfatul Negustoresc-nek) több napon át Sibiuban tartott kongresszusa, a ma kapott jelentés szerint, befejeződött és a kereskedelmi érdekvéviselők azt remélik, hogy a nagyjelentőségű határozatok megfelelő eredményeket hoznak. Az országos kongresszus utolsó napján Penescu szenátor a kereskedő-osztályra háruló összes adók és illetékek egységesítésének szükségességéről tartott hosszabb előadást. Az egységesítést a szenátor a kereskedőtársadalom fizetőképességének arányában kívánja megvalósítani. Indítványára a kongresszus az alábbi szövegű távíratot küldte Slavescu pénzügyminiszternek: Az országos gyűlés megállapítja, hogy a kereskedőket az adók és taksák sokasága sújtja, amelyeket a különböző hatóságok állapítanak meg. Arra kérjük a miniszter urat, hogy ígéretének megfelelően készítsen olyan törvényt, amely egységesíti a kereskedelmi és ipari adóterheket.

Ugyancsak Penescu szenátor indítványára elhatározták, hogy küldöttségileg kéri a kisiparra nehezedő forgalmi és luxusadó törlesztését.

Sindel dr. szász delegátus hosszú referációjában a vándorkereskedelem megrendszabályozását, valamint az egészségügyi törvények egységesítését kívánja. Ez utóbbiak anyagi terhel nagy mértékben nehezednek az iparra és a kereskedelemre.

Botez N. D. bucurestini előadó részletesen kifejti a kereskedelmi és iparkamarákról szóló

új törvény hátrányait. Az ő javaslatára a kongresszus távíratot küldött Teodorescu kereskedelmi és iparügyi miniszternek, akivel közölték, hogy a gyakorlatban az új kamarai törvény nem valósítható meg, mert ennek az intézménynek dezorganizációját vonja maga után. Arra kéri a minisztert: *Intervenáljon a kormányánál, hogy a törvényt úgy alakítsák át, amint a Sfatul Negustoresc memorandumában kifejti.*

Dragomir (Sibiu) az iparra és kereskedelemre sérelmes italmérségi jog állami és községi illetékei ellen szólalt fel és az állami taksák csökkentését, míg a községi taksák teljes törlesztését kívánja a kongresszus megbízásából.

Romanovici (Cluj) a kereskedelmi cégbejegyzésről tartott előadást és megállapította, hogy a kereskedelmi és iparkamarák által vezetett céghivatalok teljesen megfelelnek hivatásuknak. A különböző cégbejegyzési törvényeknek teljes összehangozását kívánja az Erdélyben bevezetett új gyakorlatnak megfelelően, tehát az ókirálysági cégbejegyzési rendszert egyszakaszos törvénnyel erdélyi mintára kívánja átalakíttatni.

— Szükségesnek tartom annak hangsúlyozását — fejezte be Romanovici beszédét — hogy az iparosok közül csak a képesített iparosokra terjedjen ki a cégbejegyzési kötelezettség, mert a képesítés nélküli kisiparosokra nagy anyagi terhet jelent az iparigazolvány és a cégbejegyzés költsége. Ezután Martin N. elnök bezárta a kongresszust.

Példátlanul szigorú adóbehajtási rendeletet küldött a pénzügyminisztérium Aradra

„Százkilencvenkét millió lej előirányzott egyenesadóból csak tizenkétfélmillió lej folyt be eddig” — Pénzügyminisztériumi vezér-titkárok adórazziákat tartanak országszerte

A pénzügyminisztérium csütörtökön olyan szigorú hangú rendeletet küldött az aradi behajtási pénzügyigazgatósághoz, amilyenre aligha volt példa. A rendelet kifejezéseit nem szükséges szövegesen reprodukálni, hanem annak csak a lényegét közöljük. Slavescu pénzügyminiszter arra figyelmezteti az aradi behajtási adminisztrációt, hogy az utóbbi hetekben Aradon járt speciális ellenőrök jelentései szerint az adóbehajtás eredménye egyenesen megdöbbentő.

— A kivetési pénzügyigazgatóság — írja a miniszter — 1934-35. évre 192 millió lej egyenesadót írt elő, amelyre azonban Aradon és Aradmegyében mostanig csak 12 millió lej folyt be, ezért utasítom az adminisztrációt, hogy a legsürgősebben és minden kimélet mellőzésével teljes erővel hasson oda, hogy az adóközegek az adókat behajtsák. Ha kellő eredményt nem bírnak elérni, úgy személyileg s vagyoniilag teszem őket felelőssé s a fegyelmi szabályzatoknak megfelelően állásuktól elmozdítatom.

Doctor Vazul behajtási adminisztrátor a rendelet vétele után magához hívatta az aradi kerületi adóhivatali vezetőket, akiknek utasítást adott a szigorú adóbehajtásra és ma délután az elsőkerületi adófőnökkel személyesen járt a végig a nagyobb adóhátralékosokat, akikkel közölte, hogy szó sem lehet adófizetési halasztásról.

Egyébként a második kerületi adóhivatal ma több házra abart árverést tartani, mivel azonban a tulajdonosok számottevő összegeket törlesztettek az adójukra, az árverést elhalasztották. Ugyancsak itt számolunk be arról az értesülésünkről, hogy Lazareu pénzügyminisztériumi vezérigazgató megkezdte az országos adórazziákat. Néhány nappal ezelőtt a

constantai pénzügyigazgatóságnál és vámhivatalnál jelent meg, tegnap pedig a bucurestini egyik pénzügyi kerületet, valamint két adóhivatalt ellenőrzött. Mindenhova várátlanul érkezett és beható vizsgálatot folytatott. Az adórazziákat úgy ő, mint a pénzügyminisztérium más vezérigazgatói az ország különböző részein folytatják.

A szeszadó felemelése miatt csökkent a szeszgyasztás

A bucuresti-i Curentul értesülése szerint a néhány hónappal ezelőtt elrendelt szeszárémelésnek kedvezőtlen visszahatása van az alkohol fogyasztására. Tudvalevőleg a pénzügyminisztérium beleegyezett abba, hogy a szeszmonopol a gyáraknak literenkint 3 lejjel magasabb árat fizessen. Ezelőtt ugyanis literenkint 17.50 lejt fizetett a szeszmonopol és ezt az árat 20.50 lejre emelte fel, viszont a szeszmonopol literenkint 10 lejjel emelte az alkohol árát a kereskedelmi forgalomban. Ennek a szeszfogyasztási adó felemelése a legfőbb oka. Az emelés, mint a most megjelent hivatalos statisztika igazolja, csökkentette a szeszgyasztást, ugyanis ez év áprilisban a monopol az egész országban 128 vagon szeszt adott el 92 millió 761 ezer lej értékben, májusban 110 vagon 88 millió 515 ezer lej értékben, júniusban pedig már csak 85 vaggont birt eladni 72 millió 791 ezer lejjel.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható:
A „Hungaria” nagyszálloda újságárúsánál.
A „Cariton” szálloda újságárúsánál.
A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódében.

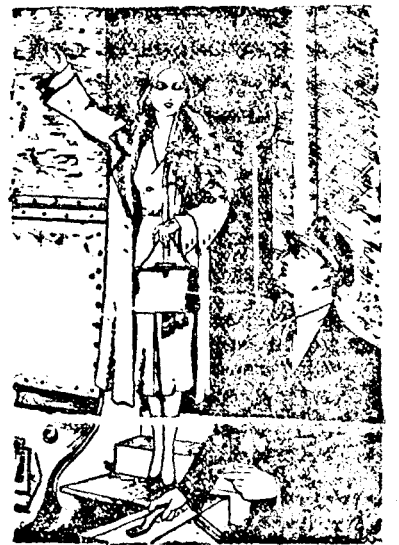
Aranyhalmozó és aranyat vesztő államok

Svájc, Franciaország, Portugália, Belgium és Hollandia szaporították legjobban aranyálladékaikat.

Néhány héttel ezelőtt ismertettük Rist Charles, általánosan ismert francia közgazdász nagy feltűnést keltett tanulmányát a világ aranytermelésének 1933. évi nagy eredményeiről. A hivatalos megállapítás szerint a múlt évben kerekén ötven milliárd lej értékű aranyat bányásztak az egész világon, de a különböző államok nemzeti bankjai ebből keveset vásároltak meg, s a többi a magánosok tulajdonába ment át. Ezt az érdekes megállapítást most kiegészíti a most megjelent egy külföldi statisztika, amely szerint Európa 26 államának jegybankjai közül csupán háromban — Albániában, Bulgáriában és Finnországban — nem változott az aranyállomány, 8 államnak kevesebb aranya volt ez év közepén, mint három évvel ezelőtt, a többi 13 jegybank aranyállománya pedig jelentősen növekedett. Az aranyat vesztett államok fedezete az utóbbi három év alatt 1021 millió aranydollárról 645 millióra csökkent, ami átlagosan 37 és fél százalék. Az aranyat halmozó államok az 1931 közepén kimutatott 4091 millió aranydollár vagyonnal szemben ez év közepén 5774 millió aranyat mutattak ki, ami 1683 millió aranydollár, azaz 41.3 százalék növekedést jelent. Az aranyhalmozó országok között arány szerint Portugália áll első helyen, de abszolút érték szempontjából Franciaország az első hely, mert jegybankja számára a fenti három év alatt 906 millió arany dollárt gyűjtött, tehát 40.9 százalékos az aranyálladék emelkedése. Görögország állítólag most 25 millió dollár arannyal rendelkezik, három évvel ezelőtt pedig csupán hat millió aranydollár volt birtokában. Svájc csaknem megduplázta aranykészletét: 162 millióról 316 millióra, Belgium 200 millióról 369 millióra, Hollandia pedig 200 millióról 338 millióra, tehát 138 millió dollárral növelte álladékat. Anglia 135 millió aranydollárral szaporította álladékat, ami 16.9 százalék emelkedést jelent. A fenti államok 1502 millió dollárt gyűjtöttek, a többi állam pedig együttvéve 141 milliót. A sok aranyat vesztett államok között első helyen szerepel Németország, amely 354 millió aranydollár állományából ez év közepéig készletének kilenczetedét: 320 millió dollárt vesztett.

— Németországban hatvan százalékkal leszállították a vasúti viteldíjat a külföldiek számára. Berlinből jelentik: Az idegen állambeli utasoknak és a külföldön lakó németországi honosok számára 60 százalékkal leszállították a viteldíjat mostantól október 31-ig szóló érvénnyel. A legkisebb tartózkodási idő 7 nap, a leghosszabb pedig 2 hónap a kedvezményezettek számára.

— A teljes adókompenzálás bevezetését tervezik. Bucarestből jelentik: Lazareu pénzügyminisztériumi vezérigazgató és Leon dr. az amertizációs pénztár igazgatója hosszabb tanácskozást folytatott arról, hogy célszerű volna-e bevezetni a teljes adókompenzációt 1934. április 1-ig fennálló adótervezésekre. A jelentések szerint szó lehet arról, hogy akinek az állammal szemben követelése van, az ebbe betudhatja ez év április 1-ig fennálló adótervezését.

Egyiptomi és Palesztinai kirándulás

Felejtetetlenül szép kirándulások mindkét országban. Tengeri utazás az S. M. R. (Serviciul Maritim Roman) hajóival. Minden tekintetben elsőrangú teljesítmények. Jelentkezések, prospektusok, felvilágosítások: Serviciul Maritim Roman (Román hajózási vállalat) aradi képviselőtől.

KUNSTLER Utazási és Vízum irodában
Arad, Bul. Rog. Maria 24. 461

